

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే

॥ అష్టావింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ అష్టావింశః సర్గః ॥

శుకేన సుగ్రీవసచివానాం మైందద్వివిదయోర్హనుమతః శ్రీరామస్య
లక్ష్మణస్య విభీషణస్య సుగ్రీవస్య చ పరిచయం దత్త్వా
వానరసైన్యసంఖ్యాయా నిరూపణం చ

సారణస్య వచః శ్రుత్వా రావణం రాక్షసాధిపం ।
బలమాదిశ్య తత్ సర్వం శుకో వాక్యమథాబ్రవీత్ ॥ 6.28.1 ॥

స్థితాన్ పశ్యసి యానేతాన్ మత్తానివ మహద్విపాన్ ।
న్యగ్రోధానివ గాంగేయాన్ సాలాన్ హైమవతానివ ॥ 6.28.2 ॥

ఏతే దుష్ప్రసహా రాజన్ బలినః కామరూపిణః ।
దైత్యదానవసంకాశా యుద్ధే దేవపరాక్రమాః ॥ 6.28.3 ॥

ఏషాం కోటిసహస్రాణి నవ పంచ చ సప్త చ ।
తథా శంకుసహస్రాణి తథా వృందశతాని చ ॥ 6.28.4 ॥

ఏతే సుగ్రీవసచివాః కిష్కింధానిలయాః సదా ।
హరయో దేవగంధర్వైరుత్పన్నాః కామరూపిణః ॥ 6.28.5 ॥

యౌ తౌ పశ్యసి తిష్ఠంతౌ కుమారౌ దేవరూపిణౌ ।
మైందశ్చ ద్వివిదశ్చైవ తాభ్యాం నాస్తి సమో యుధి ॥ 6.28.6 ॥

బ్రహ్మణా సమనుజ్ఞాతావమృతప్రాశినావుభౌ ।
ఆశంసేతే యథా లంకామేతౌ మర్దితుమోజసా ॥ 6.28.7 ॥

యం తు పశ్యసి తిష్ఠంతం ప్రభిన్నమివ కుంజరం |
యో బలాత్ క్షోభయేత్ క్రుద్ధః సముద్రమపి వానరః || 6.28.8 ||

ఏషోఽభిగంతా లంకాయాం వైదేహ్యస్తవ చ ప్రభో |
ఏనం పశ్య పురా దృష్టం వానరం పునరాగతం || 6.28.9 ||

జ్యేష్ఠః కేసరిణః పుత్రో వాతాత్మజ ఇతి శ్రుతః |
హనూమానితి విఖ్యాతో లంఘితో యేన సాగరః || 6.28.10 ||

కామరూపో హరిశ్రేష్ఠో బలరూపసమన్వితః |
అనివార్యగతిశ్చైవ యథా సతతగః ప్రభుః || 6.28.11 ||

ఉద్యంతం భాస్కరం దృష్ట్వా బాలః కిల బుభుక్షితః |
త్రియోజనసహస్రం తు అధ్వానమవతీర్య హి || 6.28.12 ||

ఆదిత్యమాహరిష్యామి న మే క్షుత్ ప్రతియాస్యతి |
ఇతి నిశ్చిత్య మనసా పుష్లవే బలదర్పితః || 6.28.13 ||

అనాధృప్యతమం దేవమపి దేవర్షిరాక్షసైః |
అనాసాద్యైవ పతితో భాస్కరోదయనే గిరౌ || 6.28.14 ||

పతితస్య కపేరస్య హనురేకా శిలాతలే |
కించిద్ భిన్నా దృఢహనుర్హనూమానేష తేన వై || 6.28.15 ||

సత్యమాగమయోగేన మమైష విదితో హరిః |
నాస్య శక్యం బలం రూపం ప్రభావో వానుభాషితుం || 6.28.16 ||

ఏష ఆశంసతే లంకామేకో మథితుమోజసా |
యేన జాజ్వల్యతేఽసౌ వై ధూమకేతుస్తవాద్య వై |
లంకాయాం నిహితశ్చాపి కథం విస్మరసే కపిం || 6.28.17 ||

యశ్చైషోఽనంతరః శూరః శ్యామః పద్మనిభేక్షణః |
ఇక్షావకూణామతిరథో లోకే విశ్రుతపౌరుషః || 6.28.18 ||

యస్మిన్ న చలతే ధర్మో యో ధర్మ నాతివర్తతే |
యో బ్రాహ్మమస్తం వేదాంశ్చ వేద వేదవిదాం వరః || 6.28.19 ||

యో భింద్యాద్ గగనం బాణైర్మేదినిం వాపి దారయేత్ |
యస్య మృత్యోరివ క్రోధః శక్రస్యేవ పరాక్రమః || 6.28.20 ||

యస్య భార్యా జనస్థానాత్ సీతా చాపి హృతా త్వయా |
స ఏష రామస్తాస్య రాజన్ యోద్ధుం సమభివర్తతే || 6.28.21 ||

యస్యైష దక్షిణే పార్శ్వే శుద్ధజాంబూనదప్రభః |
విశాలవక్షాస్తామ్రాక్షో నీలకుంచితమూర్ధజః || 6.28.22 ||

ఏషో హి లక్ష్మణో నామ భ్రాతుః ప్రియహితే రతః |
నయే యుద్ధే చ కుశలః సర్వశస్త్రభృతాం వరః || 6.28.23 ||

అమర్షీ దుర్జయో జేతా విక్రాంతశ్చ జయీ బలీ |
రామస్య దక్షిణో బాహుర్నిత్యం ప్రాణో బహిశ్చరః || 6.28.24 ||

నహ్యేష రాఘవస్యార్థే జీవితం పరిరక్షతి |
ఏషైవాశంసతే యుద్ధే నిహంతుం సర్వరాక్షసాన్ || 6.28.25 ||

యస్తు సవ్యమసౌ పక్షం రామస్యాశ్రిత్య తిష్ఠతి |
రక్షోగణపరిక్షిప్తో రాజా హ్యేష విభీషణః || 6.28.26 ||

శ్రీమతా రాజరాజేన లంకాయామభిషేచితః |
త్వామసౌ ప్రతిసంరభో యుద్ధాయైషోఽభివర్తతే || 6.28.27 ||

యం తు పశ్యసి తిష్ఠంతం మధ్యే గిరిమివాచలం |
సర్వశాఖామృగేంద్రాణాం భర్తారమమితౌజసం || 6.28.28 ||

తేజసా యశసా బుద్ధ్యా బలేనాభిజనేన చ |
యః కపీనతిబభ్రాజ హిమవానివ పర్వతః || 6.28.29 ||

కిష్కింధాం యః సమధ్యాస్తే గుహం సగహనద్రుమాం |
దుర్గాం పర్వతదుర్గమ్యాం ప్రధానైః సహ యూథపైః || 6.28.30 ||

యస్యైషా కాంచనీ మాలా శోభతే శతపుష్కరా |
కాంతా దేవమనుష్యాణాం యస్యాం లక్ష్మీః ప్రతిష్ఠితా || 6.28.31 ||

ఏతాం మాలాం చ తారాం చ కపిరాజ్యం చ శాశ్వతం |
సుగ్రీవో వాలినం హత్వా రామేణ ప్రతిపాదితః || 6.28.32 ||

శతం శతసహస్రాణాం కోటిమాహుర్మనీషిణః |
శతం కోటిసహస్రాణాం శంకురిత్యభిధీయతే || 6.28.33 ||

శతం శంకుసహస్రాణాం మహాశంకురితి స్మృతః |
మహాశంకుసహస్రాణాం శతం వృందమిహోచ్యతే || 6.28.34 ||

శతం వృందసహస్రాణాం మహావృందమితి స్మృతం |
మహావృందసహస్రాణాం శతం పద్మమిహోచ్యతే || 6.28.35 ||

శతం పద్మసహస్రాణాం మహాపద్మమితి స్మృతం |
మహాపద్మసహస్రాణాం శతం ఖర్వమిహోచ్యతే || 6.28.36 ||

శతం ఖర్వసహస్రాణాం మహాఖర్వమితి స్మృతం |
మహాఖర్వసహస్రాణాం సముద్రమభిధీయతే |
శతం సముద్రసాహస్రమోఘ ఇత్యభిధీయతే || 6.28.37 ||

శతమోఘసహస్రాణాం మహామోఘ ఇతి విశ్రుతః |
ఏవం కోటిసహస్రేణ శంకూనాం చ శతేన చ |
మహాశంకుసహస్రేణ తథా వృందశతేన చ || 6.28.38 ||

మహావృందసహస్రేణ తథా పద్మశతేన చ |
మహాపద్మసహస్రేణ తథా ఖర్వశతేన చ || 6.28.39 ||

సముద్రేణ చ తేనైవ మహౌఘేన తథైవ చ |
ఏష కోటిమహౌఘేన సముద్రసదృశేన చ || 6.28.40 ||

విభీషణేన వీరేణ సచివైః పరివారితః |
సుగ్రీవో వానరేంద్రస్త్వాం యుద్ధార్థమనువర్తతే |
మహాబలవృతో నిత్యం మహాబలపరాక్రమః || 6.28.41 ||

ఇమాం మహారాజ సమీక్ష్య వాహినీ -
ముపస్థితాం ప్రజ్వలితగ్రహోపమాం |
తతః ప్రయత్నః పరమో విధీయతాం
యథా జయః స్యాన్న పరైః పరాభవః || 6.28.42 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే అష్టావింశః సర్గః ||